

Moderne niti dalmatinske tradicije

Dizajnerica nakita Irena Kaštela s Korčule, već je odavno među domaćim i stranim ljubiteljima unikatnog nakita od koralja i poludragog kamenja, stekla kultni status. Zadivljujuća ljepota nakita kojeg Irena izrađuje i istančanost izrade u koju je utkana dugogodišnja tradicija, budući da se Irenina obitelj već generacijama bavi izradom nakita, rijetko koga ostavljaju ravnodušnim. Iako već godinama živi u Zagrebu, u tom gradu još uvijek nema svoj prodajni dućan, pa tako nakit koji nastaje tijekom tmurnih i dugih zagrebačkih zima, Irena ljeti prodaje u svom poznatom "Coral shopu" u Korčuli koji je postao već svojevrsni korčulanski brand.

- Izrađujem unikatnan nakit i ne težim masovnoj proizvodnji. Nerijetko i ne stignem izraditi dovoljnu količinu nakita za dućan u Korčuli, jer se svakome komadu želim detaljno posvetiti - objašnjava Irena koja je upute za izradu nakita ponajviše dobila od svoje bake koja ju je poučila i zahtjevnoj vještini pletenja srebrne žice. Tridesetšestogodišnja Korčulanka profesionalnim dizajniranjem nakita bavi se već osamnaest godina, a najčešće radi nakit upravo od crvenog jadranskog koralja.

- Koralj je na neki način i priča o ljepoti našega mora i za one koji ga znaju i vole nositi, ima jednu malo dublju priču o našoj bogatoj tradiciji. Nakit od crvenih jadranskih koralja u Dalmaciji je oduvijek bio i svojevrsni statusni simbol, a najčešće su se vrijedni komadi nakita generacijski nasljeđivali. Bez obzira je li riječ o crvenom, narančastom, rozom ili bijelom jadranskom koralju, svaki je podjednako lijep i neizostavan je dio mojih ogrlica, narukvica, naušnica,

privjesaka, broševa...- kaže Irena koja radi i s poludragim kamenjem poput lapis lazulija.

Irenin nakit idealna je kombinacija modernoga i dalmatinske tradicije, pa ne čudi da ljubitelja njezinog nakita ima gotovo na svim stranama svijeta.

Piše: Renata Debeljak

Fotografije: Kristina Fazinić

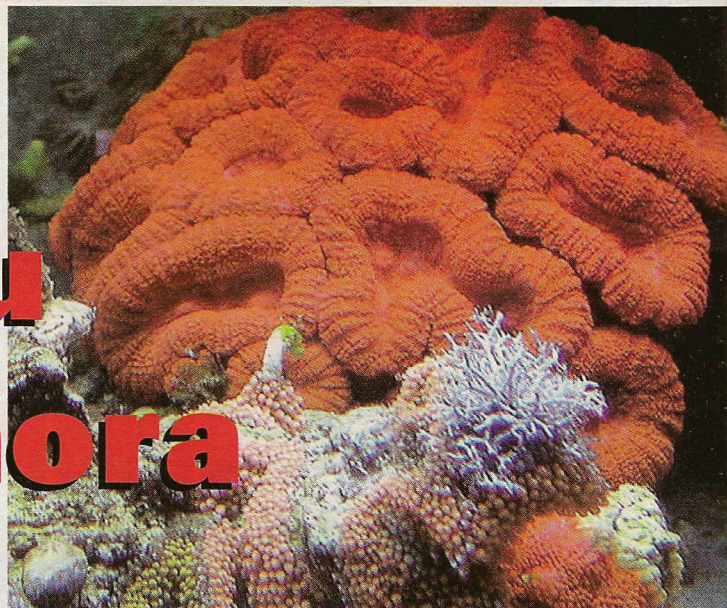
MOZAIK: Ljepota i raskoš crvenog Jadranskog koralja

Priča o bogatstvu našega mora

Koraljni nakit nije samo način ukrašavanja već i priča o bogatstvu i ljepoti našega mora. Oduvijek je bio iznimno cijenjen i tražen, mijenjali su mu se tek oblici, namjena i način nošenja, ovisno o pojedinim modnim trendovima ili kulturama u kojima se nosio. Bez obzira je li riječ o obrađenim ili neobrađenim koraljima, kombiniranim sa starim srebrom, zlatom, žicom, drvetom, dragim ili poludragim kamenjem, koraljni nakit uvijek ima istu draž

U današnje vrijeme dizajneri nakita inspiraciju pronalaze u autohtonom i izvornom pa sve češće koriste upravo neobrađene koralje. Iako se u našim krajevima koraljni nakit najčešće nosi ljeti, on ipak ne mora biti isključivo ljetni „accessories“. Popularnosti koraljnog nakita u nas ide u prilog i to što Jadransko more obiluje koraljima pa se nakit, u rasponu cijena za svačiji džep, može kupiti u brojnim filigranskim radnjama i art-shopovima diljem naše obale.

Prema starim predajama, koralji imaju učinkovitost i u zaštiti od zla. Za crveni se koralj obično kaže kako je posebno dobra zaštita za trudnice i nerođenu djecu, ali i protiv bolesti, zaraza i uroka. Bijelome se pak pripisuje uloga čuvara od koštanih oboljenja, rahitisa i zubobolje, dok ružičasti oslobađa tijelo od otrova, ublažuje bolove kostiju i zglobova. Podaci o najstarijim nađenim koraljnim rezbarijama i nakitu datiraju još iz vremena Babilona, a kulturu štovanja koralja prihvatili su i drevni Egipćani. Osim vizualne, oduvijek je imao i kulturnu vrijednost. Vjerovalo se kako je koralj dio Boga, a

osim zaštite od zla, pripisivala su mu se i ljekovita svojstva. Također je označavao i stalež kojemu se pripadalo. Neka od ovih vjerovanja zadržala su se sve do danas. Nekada se koraljna ogrlica stavljala na kolijevku novorođenčeta kako bi odagnala svako zlo od djeteta. Drugi narodi, koji nisu tako lako mogli doći do koralja, taj su običaj preobratali u običnu crvenu traku. I danas je čest običaj kod mnogih naroda pokloniti djetetu koraljnu narukvicu. Koralji, naime, blijede pri povišenoj temperaturi tijela pa su odličan indikator vrućice kod djeteta. Upravo je to danas glavni razlog zašto ljudi ukrašavaju djecu koraljima, ne znajući za stoljećima dugu povijest tog običaja.

Koralj nije biljka ili okamina, već životinja koja se smatra jednim od najzanimljivijih i najfascinantnijih organizama. On je zapravo kostur koraljnog polipa, male životinje koja sličići želatini s puno malih ticala. Osim u toplim i tropskim morima, koralja najviše ima u Tihom i Indijskom oceanu, na Mediteranu te uz obale Floride i Meksika. U Jadranskom moru živi veliki broj raznih koralja, čak 56 vrsta, a najbrojniji su oko Kornata, Visa, Hvara, Lastova te šibenskih i zadarskih otoka. Po izlovu i obradi koralja najpoznatiji je otok Zlarin u šibenskom arhipelagu.

Trendovi se neprestano mijenjaju, no očito je kako popularnost koraljnog nakita nikada neće niti prestati, osobito na našim prostorima. Ukrašavanjem i korištenjem koralja zapravo odašiljemo poruku o pripadnosti i vezanosti uz jedinstvenu zemlju i more s tisuću otoka čije podmorje već stoljećima skriva pravo bogatstvo predivnih koralja. Zašto je za izradu nakita inspiriraju upravo crveni jadranski koralji ispričala nam je i Korčulanka Irena Kaštela, jedna od najpoznatijih hrvatskih dizajnera koraljnog nakita.

Za crveni se koralj obično kaže kako je posebno dobra zaštita za trudnice i nerođenu djecu, ali i protiv bolesti, zaraza i uroka. Bijelome se pak pripisuje uloga čuvara od koštanih oboljenja, rahitisa i zubobolje, dok ružičasti oslobađa tijelo od otrova, ublažuje bolove kostiju i zglobova

RADOVI OTKRILI STARU BOLJKU: Azbestne cijevi po Mokošici

www.dulist.hr

Čestitamo Dan branitelja
i blagdan svetog Nikole

list

Dubrovački

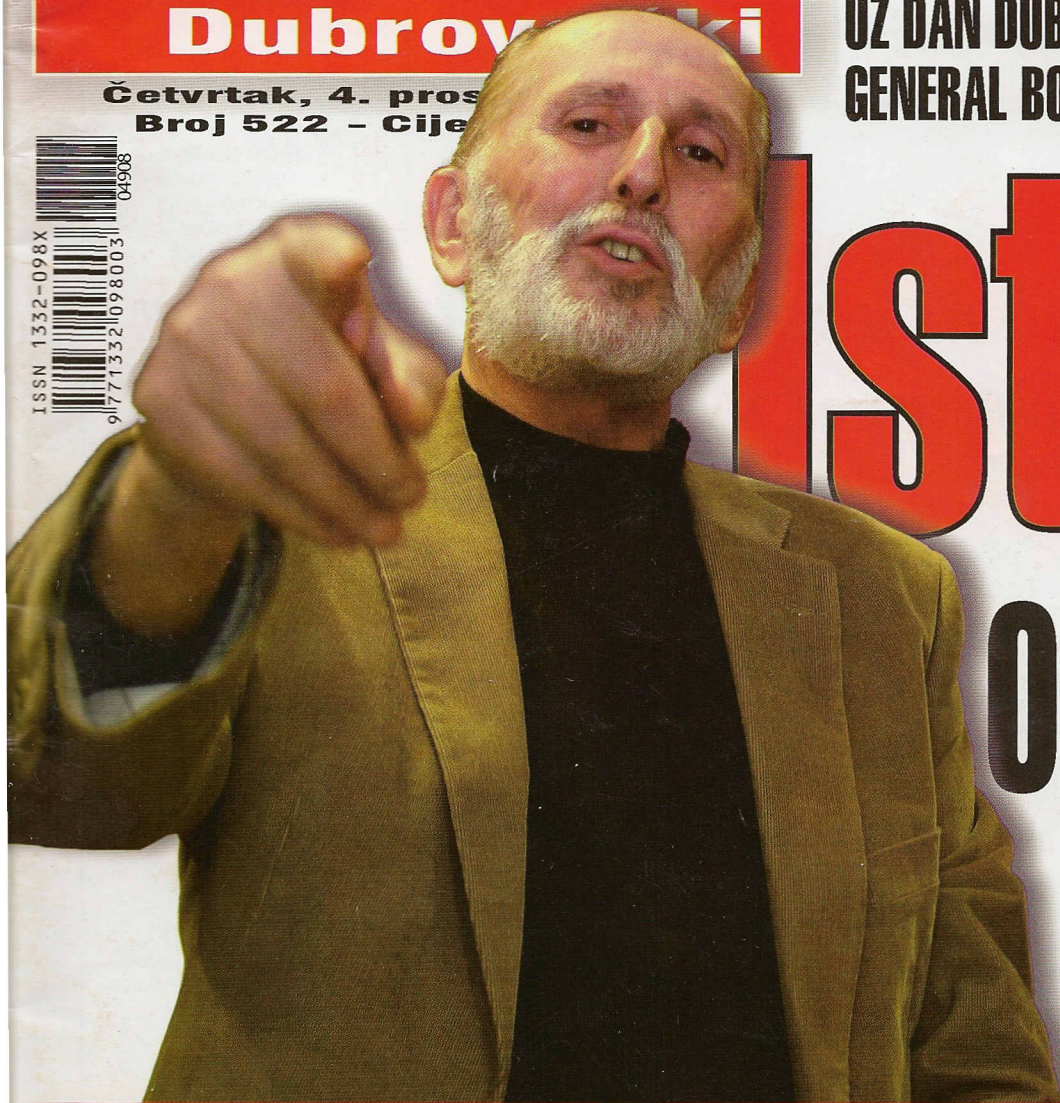
Četvrtak, 4. prosinac
Broj 522 - Cijena 1,00 kn

HRABRI PODVIG ZAPOVJEDNIKA PUTNIČKOG BRODA

Kapetan Brajčić pobjegao gusarima

**UZ DAN DUBROVAČKIH BRANITELJA,
GENERAL BOJNIK NOJKO MARINOVIĆ**

ISSN 1332-098X
917713321098003104308

istina

o obrani Grada

KAPETAN KRISTO LAP TALO **Pas'o sam grube stvari,
ali sam ost'o dobre glave**

Dan dubrovačkih branitelja

Svim braniteljima Dubrovnika **HVALA** *Grad Dubrovnik*